# Γιώτα Κριλή: Ο τελευταίος γεωργός

## Το τελευταίο βιβλίο της τριλογίας ιστορικών μυθιστορημάτων της καταξιωμένης συγγραφέως Γιώτας Κριλή αποκλειστικά στον Κόσμο

Μέρος 15ο

Το σκέφτηκε ο Πανάγος και του άρεσε η ιδέα. Ήταν όμορφη η δεκαεξάχρονη Θανάσω. Μόνο που η μάνα του δήλωσε ότι δεν θα έβαζε νύφη στο κονάκι της την τσούπρα μιας χήρας μπερμπάντισσας. «Μάνα, εγώ θα παντρευτώ τη Θανάσω, σ' αρέσει δεν σ' αρέσει». Η Φουφούλαινα είχε αδυναμία στον πρωτότοκο γιο της. Όμως, άρεσε και σε κείνη η Θανάσω. Ήταν σεμνή και φιλότιμη. Συνόρευε ο κήπος τους. «Θεια, να σε φιλέψω από τις πρώιμες ντομάτες μας. Θεια, να σε φιλέψω τούτο, να σε φιλέψω κείνο...» Μια φορά, που ήταν ανήμπορη η Φουφούλαινα, πήγε και της έφερε νερό με το βαρέλι. Ακόμα άρεσε στη Φουφούλαινα που θα συμπεθέρευε και με το κρασοπουλειό. Τελικά, έδωσε την ευχή της και συμφιλιώθηκε με την Αργύραινα τη συμπεθέρα.

Ο Βούρλιας ήταν πασίχαρος. Η Φουφούλαινα είχε μεγάλο κύρος και ο γαμπρός που έκανε ήταν ασίκης. Ετούτο το συνοικέσιο τού έδινε την ευκαιρία να μεγαλώσει τη συγγένεια στο χωριό και να δείξει πόσο άξιος ήταν. Θα έκανε τρικούβερτο γάμο να σκάσουν οι οχτροί του. Στα φανερώματα κάλεσε όλο το χωριό και έγινε μεγάλο γλέντι στο κρασοπουλειό. Επίσης πήγε τη Θανάσω σε ράφτρα στην Τριπολιτσά για τα νυφικά της.

Κανόνισαν να γίνουν τα στεφανώματα την Κυριακή μετά του Αϊ-Δημήτρη και έστειλαν καλέσματα, κουφέτα με γαρίφαλα, κοντά και μακριά, μια βδομάδα πριν το γάμο. Ο Βούρλιας έδινε προσωπικά τα καλέσματα στους δικούς του στο χωριό και σε όλη τη Γούρνα.

Ο γαμπρός διάλεξε κουμπάρο το Ζαρντάβελο τον πολιτικό από την Τρίπολη, γνώριμο της Φουφούλαινας, και μπραζέρη το φίλο του τον αγροφύλακα από το διπλανό χωριό.

Σαν μπήκε η βδομάδα, κίνησαν οι ετοιμασίες για τα πρεπούμενα. Η νύφη άπλωσε τα προικιά της πάνω σε τριχιά δεμένη από την μια άκρη στην άλλη του καθιστικού. Ήρθαν οι γυναίκες και τα θαύμασαν. Ήταν αξιοζήλευτα. Ξόμπλια από τα κατώμερα, πρωτόγνωρα στο Αηδονοχώρι. Ωραίες αλλαξιές και πολλές για όλη της τη ζωή. Ήταν μοναχοκόρη η Θανάσω και η μάνα τής είχε φυλαγμένα μερικά και από τη δικά της προικιά. Την άλλη μέρα τα μάζεψαν και γιόμισαν δυο μπαούλα. Τα κλινοσκεπάσματα έγιναν μπόγοι. Ο παππούλης της ο Βούργιας της ψώνισε ολοκαίνουρια χαλκώματα. Πεντακόσια μέτρα απόσταση το σπίτι του γαμπρού από της νύφης αλλά ο Βούργιας διάταξε να τα φορτώσουν στα ζώα.

Το Σάββατο έπεσαν ντουφεκιές χαράς και ακούστηκαν τραγούδια. Κίνησαν οι προικολόγοι με τα ζώα να φέρουν τα προικιά στου κονάκι του γαμπρού. Τους υποδέχτηκε ο Βούργιας με την τσότρα στο χέρι κερνώντας τους κρασί. «Καλορίζικα! Καλά στέφανα! Να μας ζήσουν!» Ο αδερφός του γαμπρού ο Τρύφωνας, που είχε έρθει από την Καρύταινα, κράταγε δευτέρι και μέτραγε τα αντικείμενα που ήταν στο προικοσύμφωνο. Τα προικιά φούμισαν το κονάκι της Φουφούλαινας και κείνη έστηνε χαρούμενη το νυφοστόλι.

Το Σάββατο κατέφτασαν οι συγγενείς από τα κατώμερα και από άλλα μέρη με κανίσκια γεμάτα πίτες, νταμιτζάνες κρασί και σφαχτά ολόκληρα ή μισά φορτωμένα στα ζώα. Το Σαββατόβραδο έγινε γλέντι και στα δυο κονάκια, στης νύφης και στου γαμπρού. Έπεφταν αβέρτα ντουφεκιές χαράς και οι καλεσμένοι έσυραν το χορό. Ο Βούργιας χόρευε μπροστά τραγουδώντας:

*Τώρα είδα και κατάλαβα, άει ντουνιά, μωρέ ντουνιά*
*πώς χορεύουνε οι γέροι σαν ασβοί, σαν σκαντζοχέροι.*
*Πώς χορεύουνε οι γριές σαν τομάρια, σαν προβιές...*

Τέλειωσαν το χορό και κάθισαν στις μακριές τάβλες. Βρήκαν σερβιρισμένα φαγητά, τηγανισμένες συκωταριές και βραστό κρέας με θρούμπη. Έπειτα έπιασαν τα τραγούδια της τάβλας. Μες στη σιγαλιά της νύχτας, από το κονάκι του γαμπρού, ακουγόταν η μελωδική βροντερή φωνή της Φουφούλαινας:

*Στην τάβλα που χαιρόμαστε πρέπει να τραγουδάμε*
*για να γιομίσει η τάβλα μας γαρίφαλα και ρόιδα.*
*Γιομάτο είν' το τραπέζι μας, γιομάτο σαν το ρόιδο.*
*Θέλω να πάω στην Αραπιά, να πιάσω 'ναν αράπη*
*να κάθομαι να τον ρωτώ, πώς πιάνεται η αγάπη.*
*Από τα μάτια πιάνεται, στα χείλη κατεβαίνει*
*κι από τα χείλη στην καρδιά ριζώνει και δε βγαίνει.*

Ο καιρός εκείνη τη φθινοπωρινή εβδομάδα ήταν άστατος. Φύσηξε βοριάς, έβρεξε, έκανε και λιακάδα, όμως η Κυριακή ξημέρωσε με ξάστερο ουρανό και εξελίχθηκε σε μια ηλιόλουστη μέρα. Κατά το έθιμο, η εβδομάδα ανήκε στο γαμπρό και η Κυριακή στη νύφη. Έτσι απέδιδαν την κακοκαιρία στο χαρακτήρα του γαμπρού και την καλοκαιρία στο χαρακτήρα της νύφης.

Το γιόμα κατέφτασε και ο κουμπάρος ο Ζαρντάβελος από την Τροπολιτσά με πέντε λαμπροστολισμένους καβαλάρηδες. Κεράσματα και σταυροφιλήματα. Ξαφνικά έπεσαν ντουφεκιές χαράς και λάλησαν τα όργανα, κλαρίνα, πίπιζες, νταούλια και βιολιά με το τραγούδι:

*Κίνησε το συμπεθεριό κι ούλα τα παλικάρια*
*νύφη να πάν' να φέρουνε του Μάη τα βλαστάρια.*
*Και η νύφη τους αγνάντευε από το παραθύρι*
*ντυμένη στα μεταξωτά, στο μάλαμα, στ' ασήμι.*
*«Περάστε απάνου, ρε παιδιά, να φάμε και να πιούμε*
*να λιανοτραγουδήσουμε κι ό,τι έχουμε να ειπούμε».*

Και το συμπεθεριό του γαμπρού προχωρούσε περπατώντας για το κονάκι της νύφης ακολουθώντας τους οργανοπαίχτες. Ο Πανάγος ντυμένος τα γαμπριάτικα, φουστανέλα, καλοκεντημένο γιλέκο και με το φεσάκι του στραβά, αντάμα με τον κουμπάρο, τον μπραζέρη και τους δικούς του πήγαινε μπροστά. Στην πόρτα της πεθεράς χάραξε σταυρό με μαυρομάνικο μαχαίρι που είχε στο σελάχι του και αναποδογύρισε τρία κεραμίδια στη σκεπή για να φύγουν τα κακά πνεύματα.

Τα αδέρφια της νύφης κρατούσαν τσότρες και κέρασαν κρασί το γαμπρό και όλο του το ασκέρι καθώς περίμεναν τον μπραζέρη να κόψει την πίτα με τη νύφη και να της φορέσει τα καινούρια παπούτσια. Έπειτα βγήκε ο μπραζέρης με τον Τρύφωνα τον αδερφό του γαμπρού ζωσμένοι τις μεσίνες της νύφης. Πρόβαλε στην πόρτα και η νύφη με τον παππούλη της το Βούργια και τον αδερφό της το Βαγγέλη αλαμπρατσέτα και ακολούθησαν το ασκέρι του γαμπρού για την εκκλησία. Τα μουσικά όργανα έπαιζαν το τραγούδι:

*Άσπρη βαμπακιά, την Παναγιώτα μου*
*άσπρη βαμπακιά είχα στην πόρτα μου.*
*Άσπρη βαμπακιά είχα στην πόρτα μου*
*μου την πήρανε την Παναγιώτα μου.*
*Μα 'ρθανε και μου την κλέψανε*
*σ' άλλη γειτονιά την εφυτέψανε.*
*Μου την πήρανε με τα λουλούδια της*
*μου 'μειναν και μένα τα τραγούδια της.*
*Μου την πήρανε και με τους κλώνους της*
*μ' άφησαν και μένανε τους πόνους της.*
*Μου την πήρανε και με τις ρίζες της*
*μου 'μειναν και μένα οι φαρμακίλες της.*

Η συνέχεια την άλλη Παρασκευή